

Aan

Minister

nota

Verzoek vaste Kamercommissie om een reactie op te stellen op ontvangen brief over de Voorkeursbeslissing LRH

TER BESLISSING

Datum

16 augustus 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/229252

Opgesteld door

Bestuurskern
Programma
Luchtruimherziening
Cluster A

Besteltermijn

24 augustus 2023

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Op 7 juli jl. heeft u een brief van de vaste Kamercommissie van Infrastructuur en Waterstaat ontvangen met daarin het verzoek om een reactie op te stellen op een door de commissie ontvangen burgerbrief. De ontvangen brief heeft betrekking op de Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening (hierna: VKB LRH). Deze nota gaat in op (1) de punten uit de ontvangen brief en (2) uw antwoorden hierop. Via bijgevoegde antwoordbrief reageert u richting de briefschrijver hierop.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- In te stemmen met bijgevoegde Kamerbrief waarin u de opgestelde antwoordbrief aan de TK aanbiedt (zie bijlage 1).
- In te stemmen met bijgevoegde antwoordbrief (zie bijlage 2).
- Indien u akkoord bent, de Kamerbrief en antwoordbrief uiterlijk 24 augustus naar de Tweede Kamer te verzenden. Het verzoek vanuit de TK was om de antwoordbrief uiterlijk 24 augustus te ontvangen.

Kernpunten

1. Ontvangen brief

- De TK heeft een brief over de VKB LRH ontvangen van dhr. T te Ij. In de brief worden drie zorgpunten aangehaald die hij onder de aandacht bij de TK wil brengen. Dit zijn:
  1. De brede maatschappelijke effecten van de LRH worden niet in beeld gebracht.
  2. De kritiek van de Commissie m.e.r op de ontwerp-Voorkeursbeslissing en bijbehorende plan-MER zijn door de LRH terzijde geschoven. Het advies van de Commissie m.e.r heeft niet tot aanpassingen van de definitieve VKB geleid en is niet met de TK gedeeld.
  3. De positie van de TK wordt ondermijnd. Het ministerie van IenW geeft onjuiste en misleidende antwoorden aan de TK. Hierdoor kan de TK niet de juiste discussie voeren omdat zgn. eerlijke feiten ontbreken en andere ministeries zijn gepasseerd in de besluitvorming.

- De brief bevat als bijlage een analyse van de antwoorden op de schriftelijke vragen van de TK eind 2022 over de Voorkeursbeslissing¹. De briefschrijver concludeert dat er onjuiste antwoorden zijn gegeven.

Datum

16 augustus 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/229252

Opgesteld door

Bestuurskern
Programma
Luchtruimherziening
Cluster A

Aan

Minister

Bijlage(n)

5

2. Antwoordbrief

- De antwoordbrief geeft aan dat het programma onderdeel is van de nieuwe balans om te zorgen voor een toekomstbestendige luchtvaart met minder overlast voor de omgeving. Er is daarbij vanaf de start intensief gecommuniceerd en gesprekken gevoerd met alle betrokken stakeholders over het proces en de inhoud.
- In de antwoordbrief gaat u in op de eerder genoemde kritiekpunten.
  1. In kaart brengen maatschappelijke effecten:
    - De VKB is een richtinggevend besluit op hoofdlijnen. Als onderbouwing is er een plan-MER en een passende beoordeling op hoofdlijnen uitgevoerd. Dit was niet verplicht.
    - De plan-MER geeft de effecten voor Nederland in zijn geheel weer, omdat er nog geen specifieke routes bekend zijn. De plan-MER laat zien dat de herziening naar verwachting tot positieve effecten leidt, te weten minder geluidsoverlast en minder uitstoot van schadelijke stoffen.
    - Hoe de effecten daadwerkelijk zijn blijkt in de volgende fase, de ontwerp- en realisatiefase. Hierbij zullen de effecten meer op regionaal niveau in kaart gebracht. Op basis daarvan kan besluitvorming plaatsvinden.
    - Het uitvoeren van een MKBA biedt geen toegevoegde waarde:
      - Per stap in de besluitvorming worden de milieueffecten uitgebreid in kaart gebracht.
      - Een MKBA wordt ingezet bij projecten waar de te verwachten economische effecten positief zijn en de milieueffecten negatief. Het programma Luchtruimherziening beoogt per saldo positieve milieueffecten en verbetering van de militaire missie effectiviteit.
      - Welvaarteconomische (herverdelings)effecten en effecten op werkgelegenheid zijn niet aan de orde.
    - Het programma is overigens geen officieel MIRT-project en is daarom niet verplicht om een MKBA uit te voeren. Het programma was tot aan de Verkenningsfase MIRT geïnspireerd aangezien er geen wettelijk voorgeschreven werkwijze voor het programma is.
    - Het programma niet als doel heeft om groei van de luchtvaart te accommoderen. De omvang van de luchtvaart volgt uit de milieugebruiksruimte van het luchthavenverkeerbesluit. U verwijst in dit verband naar de hoofdlijnenbrief. Het programma beoogt juist de impact van het vliegverkeer te verminderen. Tijdens het laatste Commissiedebat Luchtvaart heeft u aan de TK toegezegd om in de voortgangsbrief na de zomer meer

¹ Tweede Kamer vergaderjaar 2022-2023, Kamerstuk 31936, nr. 1000

uitleg te geven over de noodzaak capaciteit en de LRH op te nemen. U wordt hierover apart geïnformeerd.

2. Advies van de Commissie m.e.r.:
  - Het klopt dat het advies kritisch was. Om tegemoet te komen aan het advies en de ontvangen zienswijzen, is er een aanvulling op het plan-MER geweest.
  - Het advies heeft echter niet tot een wezenlijk andere Voorkeursbeslissing geleidt.
  - De tekortkomingen die de Commissie m.e.r. heeft geconstateerd worden verder weggenomen met de resultaten en besluiten in de deelprojecten in de ontwerp- en realisatiefase.
  - Het advies van de Commissie m.e.r. is openbaar.
3. Besluitvormingsproces en positie TK:
  - De VKB een kabinetsbesluit is waar de Ministerraad mee in heeft gestemd.
  - Alle vragen zijn met zorg beantwoord en bevatten naar beste weten feiten en waarheden.
  - Zoals bij het Commissiedebat Luchtvaart van 27 juni jl. toegezegd, wordt bij iedere besluitvormende stap die binnen de LRH wordt gezet, de Tweede Kamer geïnformeerd en de mogelijkheid geboden om al dan niet met het besluit in te stemmen (al dan niet in de geest van een voorhangprocedure). Hiermee wordt de Tweede Kamer in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen dan wel een discussie te voeren over het voorgestelde.

Datum

16 augustus 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/229252

Opgesteld door

Bestuurskern
Programma
Luchtruimherziening
Cluster A

Aan

Minister

Bijlage(n)

5

Krachtenveld

De geuite zorgpunten in de brief zijn punten die ook de afgelopen maanden tijdens gesprekken met andere stakeholders naar voren zijn gekomen. Er zijn met name vragen over de uit te voeren effectanalyses, het vierde naderingspunt, capaciteit en of het programma Luchtruimherziening groei van de luchtvaart mogelijk maakt.

Ook de TK heeft tijdens het Commissiedebat Luchtvaart van 27 juni jl. deze punten naar voren gebracht. In de Kamerbrief die de Vervolgaanpak van het programma Luchtruimherziening naar de TK zal sturen wordt nader op deze thema's ingegaan.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief aanbieding antwoordbrief "Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening"	De brief biedt de antwoordbrief aan de vaste Kamercommissie aan.

2	Antwoordbrief op verzoek vaste Kamercommissie IenW over de Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening.	De brief bevat de gevraagde reactie op de brief die de vaste Kamercommissie heeft ontvangen.
3	Ontvangen brief van de vaste Kamercommissie van IenW	De brief doet het verzoek aan het Ministerie van IenW om een antwoord te maken op de brief die de vaste Kamercommissie heeft ontvangen.
4	Brief "voorkeursbeslissing Luchtruimherziening"	De ontvangen brief van dhr. T te Ij waarin hij zijn zorgen over de VKB LRH uit.
5	Bijlage bij de brief "voorkeursbeslissing Luimherziening"	De bijlage bevat een analyse van antwoorden door het ministerie van IenW op gestelde vragen door de TK.

Datum
16 augustus 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/229252

Opgesteld door
Bestuurskern
Programma
Luchtruimherziening
Cluster A

Aan
Minister

Bijlage(n)
5

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
11 augustus 2023	Verzoek vaste Kamercommissie om een reactie op te stellen op ontvangen brief over de Voorkeursbeslissing LRH	Desbetreffende beslisnota biedt de opgestelde antwoordbrief + korte oplegbrief voor richting de TK aan ter akkoord. Tevens bevat de nota een toelichting op de ontvangen burgerbrief en de gegeven antwoorden.